

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2020 m. gruodžio 17 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Sąjungos pilietybė – SESV 18 ir 21 straipsniai – Sąjungos piliečio ekstradicija į trečiąją valstybę – Asmuo, įgijęs Sąjungos pilietybę po to, kai perkėlė savo interesų centrą į prašomą valstybę narė – Sąjungos teisės taikymo sritis – Draudimas perduoti, taikomas tik savo piliečiams – Laisvo judėjimo apribojimas – Nebaudžiamumo prevencija grindžiamas pateisinimas – Proporcingumas – Pranešimas prašomo perduoti asmens pilietybės valstybei narei – Prašomosios ir kilmės valstybių narių pareiga prašyti prašančiosios trečiosios valstybės perduoti baudžiamosios bylos medžiagą – Nebuvimas“

Byloje C-398/19

dėl *Kammergericht Berlin* (Berlyno aukštesnysis apygardos teismas, Vokietija) 2019 m. gegužės 14 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2019 m. gegužės 23 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje dėl

BY ekstradicijos,

dalyvaujant

Generalstaatsanwaltschaft Berlin,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kuriį sudaro pirmininkas K. Lenaerts, pirmininko pavaduotoja R. Silva de Lapuerta, kolegijų pirmininkai J.-C. Bonichot, M. Vilaras, E. Regan, M. Ilešič, L. Bay Larsen, A. Kumin ir N. Wahl, teisėjai S. Rodin, F. Biltgen, K. Jürimäe (pranešėjas), C. Lycourgos, I. Jarukaitis ir N. Jääskinen,

generalinis advokatas G. Hogan,

posėdžio sekretorius D. Dittert, skyriaus vadovas,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2020 m. birželio 16 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- BY, atstovaujamo *Rechtsanwalt* K. Peters,
- Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos J. Möller, M. Hellmann, F. Halabi ir A. Berg,
- Airijos, atstovaujamos M. Browne, G. Hodge ir J. Quaney, padedamos SC M. Gray,
- Graikijos vyriausybės, atstovaujamos V. Karra, A. Magrippi ir E. Tsaousi,

* Proceso kalba: vokiečių.

- Latvijos vyriausybės, atstovaujamos I. Kucina, V. Soņeca ir L. Juškeviča,
 - Vengrijos vyriausybės, atstovaujamos M. Z. Fehér ir R. Kissné Berta,
 - Austrijos vyriausybės, atstovaujamos J. Schmoll ir M. Augustin,
 - Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos B. Majczyna,
 - Rumunijos vyriausybės, atstovaujamos L. Lițu, S.-A. Purza ir C.-R. Canțăr,
 - Europos Komisijos, atstovaujamos S. Grünheid ir R. Troosters,
- susipažinęs su 2020 m. rugsėjo 24 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,
priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl SESV 18 ir 21 straipsnių ir 2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Petruhhin* (C-182/15, EU:C:2016:630) išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant Ukrainos valdžios institucijų Vokietijos valdžios institucijoms pateiktą prašymą dėl Ukrainos ir Rumunijos piliečio BY ekstradicijos, siekiant vykdyti jo baudžiamąjį persekiojimą.

Teisinis pagrindas

Europos konvencija dėl ekstradicijos

- 3 1957 m. gruodžio 13 d. Paryžiuje pasirašytos Europos konvencijos dėl ekstradicijos (toliau – Europos konvencija dėl ekstradicijos) 1 straipsnyje nustatyta:

„Konvenciją sudarančios [š]alys, vadovaudamosi Konvencijoje nustatytais taisyklėmis, įsipareigoja perduoti viena kitai visus asmenis, kuriems prašančiosios [š]alies kompetentinga valdžia kelia bylą arba kurių minėta [š]alis reikalauja, kad galima būtų įvykdyti nuosprendį arba tuos asmenis sulaikyti.“

- 4 Šios konvencijos 6 straipsnyje „Piliečių ekstradicija“ nustatyta:

„1. a) Konvenciją pasirašiusioji [š]alis turi teisę atsisakyti išduoti savo piliečius[.];

b) deklaracijoje, sudarytoje ratifikavimo arba prisijungimo dokumento pasirašymo metu, kiekviena [š]alis, neviršydama šios [k]onvencijos, gali apibrėžti terminą „piliečiai“ [Kiekviena susitariančioji [š]alis, pasirašymo metu pateikdama deklaraciją arba deponuodama savo ratifikavimo ar prisijungimo dokumentą, gali apsibrėžti sąvoką „piliečiai“, kaip tai suprantama pagal šią [k]onvenciją.];

c) pilietybė yra nustatoma priimant sprendimą dėl ekstradicijos. <...>

2. Jei prašomoji [š]alis nesutinka išduoti savo piliečio prašančiajai [š]aliai reikalaujant, ji turi pateikti svarstyti bylą kompetentingoms institucijoms, kad reikiamu atveju būtų pradėti procesiniai veiksmai [Jei prašoma [š]alis neišduoda savo piliečio, ji privalo prašančiosios [š]alies prašymu pateikti bylą kompetentingoms institucijoms, kad prireikus būtų galima pradėti teismo procesą]. Šiam tikslui

nemokamai turi būti perduodamos bylos, informacija ir su nusikaltimu susiję daiktiniai įrodymai, vadovaujantis 12 straipsnio 1 dalimi. Prašančiąją [š]alį būtina informuoti apie pareikalavimo rezultatus [Prašančioji [š]alis informuojama apie veiksmus, kurių buvo imtasi pagal jos prašymą].“

5 Minėtos konvencijos 12 straipsnio 2 dalyje nustatyta:

„Prie prašymo turi būti pridėta:

- a) nuteisimo ir nuosprendžio ar nedelsiant vykdytino leidimo sulaukyti, arešto orderio ar kito tokį pat poveikį turinčio ir pagal prašančiosios Šalies įstatymuose išdėstytas procedūras išleisto leidimo originalas arba autentiška kopija [vykdytino nuosprendžio, nutarties dėl suėmimo ar bet kurio kito tos pačios galios dokumento originalas arba autentiška kopija, išduota prašančiosios šalies įstatymų nustatyta forma];
- b) žinios apie nusikaltimus, dėl kurių yra reikalaujama ekstradicijos [veikų, dėl kurių prašoma ekstradicijos, išdėstymas]. Jų įvykdymo laikas ir vieta, teisinis jų kvalifikavimas ir nuoroda į atitinkamas teises normas turi būti išdėstyti kuo tiksliau; ir
- c) atitinkamų įstatymų kopijos arba, jei tai neįmanoma, atitinkamo įstatymo formuluotė ir kuo tikslesnis reikalaujamo asmens aprašymas ir bet kokia kita informacija, kuri padėtų nustatyti jo identišumą ir pilietybę [taikomų teisinių nuostatų kopija arba, jei tai neįmanoma, pareiškimas apie taikytiną teisę, taip pat kuo tikslesnis prašomo asmens apibūdinimas ir visa kita informacija, galinti padėti nustatyti jo tapatybę ir pilietybę].“

6 Vokietijos Federacinė Respublika pateikė tokią deklaraciją, kaip tai suprantama pagal Europos konvencijos dėl ekstradicijos 6 straipsnį:

„Vokietijos piliečių ekstradicija iš Vokietijos Federacinės Respublikos į užsienio valstybę draudžiama pagal (1949 m. gegužės 23 d. *Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland* (Vokietijos Federacinės Respublikos Konstitucija) (*BGBI*, 1949, I, p. 1) 16 straipsnio 2 dalies pirmą sakinį, todėl bet kuriuo atveju turi būti atsisakyta juos išduoti.

Europos konvencijos dėl ekstradicijos 6 straipsnio 1 dalies b punkte vartojama sąvoka „piliečiai“ apima visus vokiečius, kaip tai suprantama pagal Vokietijos Federacinės Respublikos Konstitucijos 116 straipsnio 1 dalį.“

Pagrindų sprendimas 2002/584

7 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos (OL L 190, 2002, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 6 t., p. 34) 1 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta:

„1. Europos arešto orderis yra teisminis sprendimas, kurį išduoda [priima] valstybė narė, kad kita valstybė narė areštuotų [suimtų] ir perduotų prašomą perduoti asmenį, siekiant patraukti baudžiamojon atsakomybėn arba vykdyti laisvės atėmimo bausmę [siekiant vykdyti baudžiamąjį persekiojimą arba laisvės atėmimo bausmę], arba sprendimą dėl įkalinimo.

2. Valstybės narės vykdo Europos arešto orderį, remdamosi tarpusavio pripažinimo principu ir vadovaudamosi šio pagrindų sprendimo nuostatomis.“

Vokietijos teisė

Vokietijos Federacinės Respublikos Konstitucija

- 8 Vokietijos Federacinės Respublikos Konstitucijos 16 straipsnio 2 dalyje nustatyta:

„Negali būti vykdoma vokiečio ekstradicija į kitą valstybę. Įstatyme gali būti numatytos ekstradicijai į kitas Europos Sąjungos valstybes nares ar tarptautiniam teismui taikomos išimtys, jei užtikrinami teisinės valstybės principai.“

Vokietijos baudžiamasis kodeksas

- 9 Pagrindinėje byloje taikytinos redakcijos *Strafgesetzbuch* (Vokietijos baudžiamasis kodeksas) 7 straipsnyje nustatyta:

„(1) Vokietijos baudžiamoji teisė taikoma užsienyje prieš Vokietijos pilietį padarytoms nusikalstamoms veikoms, jeigu veika baudžiama pagal jos padarymo vietos valstybės teisę arba veikos padarymo vietoje negalioja jokia baudžiamoji jurisdikcija.

(2) Kitoms užsienyje padarytoms nusikalstamoms veikoms taikoma Vokietijos baudžiamoji teisė, jeigu už veiką baudžiama pagal jos padarymo vietos valstybės teisę arba veikos padarymo vietoje negalioja jokia baudžiamoji jurisdikcija, ir asmuo:

- 1) veikos padarymo momentu buvo Vokietijos pilietis arba tapo juo po veikos padarymo; arba
- 2) veikos padarymo momentu buvo užsienietis, tačiau yra nacionalinėje teritorijoje, ir, nors pagal Ekstradicijos įstatymą leidžiama jį perduoti už tokią nusikalstamą veiką, jis neperduodamas, nes ekstradicijos prašymas nebuvo pateiktas per pagrįstą laikotarpį, jis buvo atmestas, arba ekstradicija negali būti įvykdyta.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 10 BY yra Ukrainos ir Rumunijos pilietis. Jis gimė Ukrainoje ir gyveno šioje valstybėje, kol 2012 m. išvyko gyventi į Vokietiją. 2014 m. jis įgijo ir Rumunijos pilietybę kaip anksčiau Rumunijai priklausiusioje Bukovinoje gyvenusių Rumunijos piliečių palikuonis. Jis niekada negyveno Rumunijoje.
- 11 2016 m. kovo 15 d. Ukrainos generalinė prokuratūra, remdamasi Ukrainos teismo priimta nutartimi dėl suėmimo, pateikė oficialų prašymą dėl BY ekstradicijos, siekdama vykdyti jo baudžiamąjį persekiojimą dėl Ukrainos valstybės įmonės lėšų pasisavinimo. Šis prašymas buvo perduotas Vokietijos Federacinei Respublikai per Ukrainos teisingumo ministeriją.
- 12 2016 m. liepos 26 d. BY buvo laikinai sulaikytas. 2016 m. rugpjūčio 1 d. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas *Kammergericht Berlin* (Berlyno aukštesnysis apygardos teismas, Vokietija) priėmė nutartį dėl BY suėmimo ekstradicijos tikslu. 2016 m. gruodžio 2 d. pateikus užstatą BY buvo taikoma lygtinio paleidimo priemonė pagal 2016 m. lapkričio 28 d. šio teismo nutartį.
- 13 2016 m. lapkričio 9 d. laišku su pridėta pirmesniame punkte nurodyta 2016 m. rugpjūčio 1 d. nutartimi *Generalstaatsanwaltschaft Berlin* (Berlyno generalinė prokuratūra, Vokietija) pranešė Rumunijos teisingumo ministerijai apie ekstradicijos prašymą ir klausė, ar Rumunijos valdžios institucijos ketina pačios vykdyti BY, kaip Rumunijos piliečio, padariusio nusikalstamas veikas užsienyje, baudžiamąjį persekiojimą. 2016 m. lapkričio 22 d. raštu ši ministerija atsakė, kad Rumunijos valdžios institucijos gali nuspręsti vykdyti baudžiamąjį persekiojimą tik Ukrainos valdžios institucijų prašymu. Gavusi

2017 m. sausio 2 d. papildomą prašymą, kuriuo Berlyno generalinė prokuratūra siekė išsiaiškinti, ar pagal Rumunijos baudžiamąją teisę leidžiama vykdyti tokį baudžiamąjį persekiojimą dėl nagrinėjamų veikų, 2017 m. kovo 15 d. minėta ministerija atsakė, kad išduodant nacionalinį arešto orderį, kaip Europos arešto orderio išdavimo sąlygą, reikia pateikti pakankamai prašomo perduoti asmens kaltės įrodymų, ir paprašė Berlyno generalinės prokuratūros, kad pateiktų jai su veikomis, kuriomis kaltinamas BY, susijusius dokumentus ir įrodymų kopijas, kuriuos gavo iš Ukrainos institucijų.

- 14 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atsižvelgdamas į šį atsakymą, mano, kad iš esmės pagal Rumunijos teisę Rumunijos pilietį leidžiama persekioti už užsienyje padarytas nusikalstamas veikas.
- 15 Šio teismo teigimu, BY ekstradicija į Ukrainą yra teisėta, tačiau gali prieštarauti 2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendimui *Petruhhin* (C-182/15, EU:C:2016:630), nes Rumunijos teisminės institucijos formaliai nepriėmė sprendimo dėl galimybės išduoti Europos arešto orderį. Minėtas teismas patikslina, kad nors Vokietijos Federacinė Respublika atsisako išduoti savo piliečius, nėra jokio draudimo dėl kitų valstybių narių piliečių ekstradicijos. Tačiau jam kyla klausimas dėl šio sprendimo pasekmių jo nagrinėjamos bylos baigčiai, atsižvelgiant į konkrečias šios bylos aplinkybes, kurios skiriasi nuo bylos, kurioje priimtas minėtas sprendimas, aplinkybių.
- 16 Pirma, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad BY apsigyveno Vokietijoje tuo metu, kai turėjo tik Ukrainos pilietybę, o Rumunijos pilietybę įgijo tik vėliau. Taigi BY gyvena Vokietijoje ne įgyvendindamas SESV 21 straipsnio 1 dalimi jam suteiktą teisę. Kyla klausimas, ar 2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendime *Petruhhin* (C-182/15, EU:C:2016:630) Teisingumo Teismo nustatyti principai taikytini BY situacijai.
- 17 Antra, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad šiame sprendime nustatytus principus sunku įgyvendinti praktikoje. Jis pažymi, kad Rumunijos teisminės institucijos gali nuspręsti dėl BY baudžiamojo persekiojimo tikslingumo tik tuo atveju, jei turi jo kaltės įrodymų. Tačiau šie įrodymai nepateikiami kartu su informacija, nurodoma kartu su ekstradicijos prašymu pagal Europos konvencijos dėl ekstradicijos 12 straipsnio 2 dalį, todėl prašomoji valstybė narė negali jų perduoti šioms institucijoms. Bet kuriuo atveju minėtų įrodymų perdavimas valstybei narei, kurios pilietybę turi prašomas perduoti asmuo, kaip ir visų įrodymų perdavimo ekstradicijos prašymo atveju, galėtų būti susijęs tik su prašančiosios trečiosios valstybės suverenių sprendimu.
- 18 Taigi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar valstybės narės, kurios pilietybę turi prašomas perduoti asmuo, valdžios institucijos, kurioms pranešta apie prašomosios valstybės narės išduotą ekstradicijos prašymą, privalo prašyti prašančiosios trečiosios valstybės, kad ši perduotų baudžiamosios bylos medžiagą, kad galėtų įvertinti galimybę pačiai vykdyti baudžiamąjį persekiojimą. Dėl tokio prašymo būtų sugaišta daug laiko, ir tai būtų sunkiai pateisinama. Praktiškai taip pat būtų sunku reikalauti, kad prašomoji valstybė narė kreiptųsi į trečiąją valstybę, kad ši valstybei narei, kurios pilietybę turi prašomas perduoti asmuo, pateiktų prašymą, kad ji vykdytų tokį baudžiamąjį persekiojimą.
- 19 Trečia, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas patikslina, kad Vokietijos baudžiamojo kodekso 7 straipsnio 2 dalyje numatyta subsidiari jurisdikcija dėl užsienyje padarytų veikų tuo atveju, jei ekstradicija, įskaitant ir užsienio piliečių ekstradiciją, nevykdoma. Jam kyla klausimas, ar, siekiant nepažeisti SESV 18 straipsnyje įtvirtinto nediskriminavimo principo, reikia taikyti šią nuostatą ir pripažinti Sąjungos piliečio ekstradiciją neteisėta. Tačiau, jo teigimu, toks požiūris pakenktų baudžiamojo persekiojimo veiksmingumui.
- 20 Iš tiesų, pirma, jei, remiantis šia subsidiaria jurisdikcija, Sąjungos piliečio ekstradicija automatiškai būtų neteisėta, pagal kitą Vokietijos teisės nuostatą nutartis dėl suėmimo, taigi, ir suinteresuotojo asmens suėmimas siekiant ekstradicijos, būtų negalimi. Kita vertus, Vokietijoje nacionalinis arešto orderis gali būti išduotas tik remiantis rimtais kaltės įrodymais, kurių buvimas gali būti patvirtintas tik

išnagrinėjus prašomo perduoti asmens kaltę įrodančius įrodymus. Norėdamos juos gauti, Vokietijos institucijos turėtų pranešti prašančiajai trečiajai valstybei, kad jos gali tęsti baudžiamąjį persekiojimą, arba inicijuoti atitinkamą trečiosios valstybės prašymą, dėl ko užtruktų dar ilgiau.

21 Tokiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar 2016 m. rugsėjo 6 d. Teisingumo Teismo sprendime *Petruhhin* (C-182/15, EU:C:2016:630) išplėtoti principai, susiję su SESV 18 ir 21 straipsnių taikymu, trečiosios valstybės prašymo išduoti Sąjungos pilietį atveju galioja ir tada, kai reikalaujamas asmuo savo interesų centrą į prašomą valstybę narę perkėlė tuo momentu, kai dar nebuvo Sąjungos pilietis?

2. Ar, remiantis 2016 m. rugsėjo 6 d. Teisingumo Teismo sprendimu *Petruhhin* (C-182/15, EU:C:2016:630), apie prašymą išduoti informuota gimtoji valstybė narė privalo kreiptis į prašančiąją trečiąją valstybę su prašymu persiūsti jai bylos medžiagą, kad galėtų įvertinti galimybę tęsti persekiojimą?

3. Ar valstybė narė, kurios trečioji valstybė prašo išduoti Sąjungos pilietį, remdamasi 2016 m. rugsėjo 6 d. Teisingumo Teismo sprendimu *Petruhhin* (C-182/15, EU:C:2016:630), privalo atsisakyti jį išduoti ir pati tęsti baudžiamąjį persekiojimą, jei tai įmanoma pagal jos nacionalinės teisės aktus?“

Dėl Teisingumo Teismo jurisdikcijos

22 Airija teigia, kad Teisingumo Teismas neturi jurisdikcijos nagrinėti šio prašymo priimti prejudicinį sprendimą. Ji pažymi, kad Sąjungos piliečio teisinė padėtis patenka į Sąjungos teisės taikymo sritį tik jeigu šis pilietis pasinaudojo teise laisvai judėti tuo metu, kai jau turėjo Sąjungos piliečio statusą. Tačiau taip nebuvo BY atveju tuo metu, kai jis perkėlė savo interesų centrą iš Ukrainos į Vokietiją. Taigi BY savo gyvenimo Vokietijoje negrindė iš SESV 21 straipsnio kylančia teise ir veikė ne kaip Sąjungos pilietis, todėl negali remtis SESV 18 straipsniu.

23 Konstatuotina, kad šie argumentai nagrinėti kartu su pirmuoju klausimu, kuriuo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia nustatyti, ar SESV 18 ir 21 straipsniai, kaip juos Teisingumo Teismas išaiškino 2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendime *Petruhhin* (C-182/15, EU:C:2016:630), taikytini Sąjungos piliečiui, kuris, kaip antai BY, perkėlė savo interesų centrą į kitą valstybę narę nei ta, kurios pilietis jis yra, tuo momentu, kai dar neturėjo Sąjungos piliečio statuso.

24 Akivaizdu, kad Teisingumo Teismas turi jurisdikciją pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui reikšmingus aiškinimo aspektus, kurie jam leistų nustatyti, ar, esant tokiai situacijai, taikytina Sąjungos teisė (šiuo klausimu žr. 2011 m. gegužės 5 d. Sprendimo *McCarthy*, C-434/09, EU:C:2011:277, 43 ir 56 punktus).

25 Šios jurisdikcijos nepaneigia aplinkybė, kad jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta neigiamai, t. y. kad SESV 18 ir 21 straipsniai nebūtų taikomi esant tokiai situacijai, nebereiktų nagrinėti antrojo ir trečiojo klausimų.

26 Darytina išvada, kad Teisingumo Teismas turi jurisdikciją nagrinėti šį prašymą priimti prejudicinį sprendimą.

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 27 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar SESV 18 ir 21 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad jie taikomi esant situacijai, kai Sąjungos pilietis, dėl kurio išduotas ekstradicijos prašymas, gyvena ne savo pilietybės valstybės narės, o kitos valstybės narės, kuriai trečioji valstybė pateikė tokį prašymą, teritorijoje, net jei šis pilietis perkėlė savo interesų centrą į šią kitą valstybę narę, kai dar neturėjo Sąjungos piliečio statuso.
- 28 Reikia priminti, kad 2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendime *Petruhhin* (C-182/15, EU:C:2016:630, 30 punktas), susijusiame, kaip ir ši byla, su ekstradicijos prašymu, gautu iš trečiosios valstybės, su kuria Sąjunga nėra sudariusi jokio susitarimo dėl ekstradicijos, Teisingumo Teismas nusprendė, kad kai tokio susitarimo nesudaryta, normų dėl ekstradicijos nustatymas priklauso valstybių narių kompetencijai, o situacijos, patenkančios į SESV 18 straipsnio, siejamo su SESV nuostatomis dėl Sąjungos pilietybės, taikymo sritį, apima, be kita ko, situacijas, susijusias su naudojimusi SESV 21 straipsnyje įtvirtinta laisve judėti ir apsigyventi valstybių narių teritorijoje.
- 29 Vis dėlto iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad valstybės narės pilietis, taigi turintis Sąjungos piliečio statusą, teisėtai gyvenantis kitos valstybės narės teritorijoje, patenka į Sąjungos taikymo sritį (šiuo klausimu žr. 2003 m. spalio 2 d. Sprendimo *Garcia Avello*, C-148/02, EU:C:2003:539, 26 ir 27 punktus; taip pat 2017 m. birželio 8 d. Sprendimo *Freitag*, C-541/15, EU:C:2017:432, 34 punktą).
- 30 Tad dėl savo, kaip Sąjungos piliečio, statuso valstybės narės pilietis, gyvenantis kitoje valstybėje narėje, turi teisę remtis SESV 21 straipsnio 1 dalimi (šiuo klausimu žr. 2004 m. spalio 19 d. Sprendimo *Zhu ir Chen*, C-200/02, EU:C:2004:639, 26 punktą ir 2019 m. spalio 2 d. Sprendimo *Bajratari*, C-93/18, EU:C:2019:809, 26 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją) ir patenka į sutarčių taikymo sritį, kaip apibrėžta SESV 18 straipsnyje, kuriame įtvirtintas nediskriminavimo dėl pilietybės principas (šiuo klausimu žr. 2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 31 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją; taip pat 2018 m. lapkričio 13 d. Sprendimo *Raugevičius*, C-247/17, EU:C:2018:898, 27 punktą).
- 31 Tai, kad šis Sąjungos pilietis įgijo valstybės narės pilietybę, taigi, ir Sąjungos piliečio statusą, tik tuo metu, kai gyveno kitoje valstybėje narėje nei ta, kurios pilietybę vėliau įgijo, negali paneigti šios išvados. Aiškinant priešingai, kad toks pilietis negalėtų remtis dėl Sąjungos piliečio statuso suteikiamomis teisėmis, būtų pakenkta šio statuso, kuris pripažįstamas kaip pagrindinis valstybių narių piliečių statusas, veiksmingumui (šiuo klausimu žr. 2001 m. rugsėjo 20 d. Sprendimo *Grzelczyk*, C-184/99, EU:C:2001:458, 31 punktą).
- 32 Tas pats pasakytina apie aplinkybę, kad Sąjungos pilietis, kurį prašoma išduoti, turi ir šį prašymą pateikusios trečiosios valstybės pilietybę. Iš tikrųjų dėl dvigubos, t. y. valstybės narės ir trečiosios valstybės, pilietybės suinteresuotasis asmuo nepraranda jam, kaip valstybės narės piliečiui, pagal Sąjungos teisę suteiktų laisvių (šiuo klausimu žr. 2018 m. lapkričio 13 d. Sprendimo *Raugevičius*, C-247/17, EU:C:2018:898, 29 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 33 Pagrindinėje byloje iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad Rumunijos pilietis BY, kaip Sąjungos pilietis, naudojasi SESV 21 straipsnyje numatyta teise gyventi kitoje valstybėje narėje, šiuo atveju – Vokietijos Federacinėje Respublikoje, todėl jo situacija patenka į Sutarčių taikymo sritį, kaip tai suprantama pagal SESV 18 straipsnį, nepaisant to, kad, pirma, jis savo interesų centrą perkėlė į pastarąją valstybę narę tuo metu, kai dar nebuvo įgijęs Rumunijos pilietybės, ir, antra, kad jis taip pat yra prašančiosios trečiosios valstybės pilietis.

- 34 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad SESV 18 ir 21 straipsniai turi būti aiškinami kaip taikomi esant situacijai, kai Sąjungos pilietis, dėl kurio išduotas ekstradicijos prašymas, gyvena ne savo pilietybės valstybės narės, o kitos valstybės narės, kuriai trečioji valstybė pateikė tokį prašymą, teritorijoje, net jei šis pilietis perkėlė savo interesų centrą į šią kitą valstybę narę, kai dar neturėjo Sąjungos piliečio statuso.

Dėl antrojo klausimo

- 35 Visų pirma reikia priminti, kad iš Teisingumo Teismo suformuotos jurisprudencijos matyti, jog pagal bendradarbiavimo tarp nacionalinių teismų ir Teisingumo Teismo procedūrą, įtvirtintą SESV 267 straipsnyje, pastarasis nacionaliniam teismui turi pateikti naudingą atsakymą, kuris šiam leistų išspręsti jo nagrinėjamą ginčą. Atsižvelgiant į tai, Teisingumo Teismas prireikus turi performuluoti jam pateiktus klausimus (2016 m. rugsėjo 13 d. Sprendimo *Rendón Marín*, C-165/14, EU:C:2016:675, 33 punktas ir 2017 m. birželio 8 d. Sprendimo *Freitag*, C-541/15, EU:C:2017:432, 29 punktas).
- 36 Nagrinėjamu atveju antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti, kokios pareigos vykdant keitimasi informacija, apie kurią kalbama 2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Petruhhin* (C-182/15, EU:C:2016:630) 47–49 punktuose, galėtų tekti valstybei narei, kurios pilietis yra prašomas perduoti asmuo, Sąjungos pilietis, dėl kurio trečioji valstybė pateikia ekstradicijos prašymą valstybei narei, kurios teritorijoje šis asmuo gyvena. Taigi šis klausimas, kaip jį suformulavo šis teismas, pateiktas siekiant išsiaiškinti, ar valstybė narė, kurios pilietybę turi prašomas perduoti asmuo, turi pareigą prašyti prašančiosios trečiosios valstybės perduoti jai bylos medžiagą, susijusią su nusikalstama veika, kuria kaltinamas šis asmuo.
- 37 Vis dėlto, kadangi šis keitimasis informacija grindžiamas šių dviejų valstybių narių bendradarbiavimu, o prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvuose jį pateikęs teismas aptaria pareigas, tenkančias kiekvienai iš minėtų valstybių narių, tam, kad šiam teismui būtų galima pateikti išsamų atsakymą, reikia manyti, kad antruoju klausimu taip pat siekiama išsiaiškinti prašomajai valstybei narei tenkančias pareigas keičiantis informacija, kaip nurodyta pirmesniame šio sprendimo punkte.
- 38 Šiomis aplinkybėmis antrąjį klausimą reikia performuluoti taip, kad juo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar SESV 18 ir 21 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad tais atvejais, kai valstybei narei, kurios pilietis yra prašomas perduoti asmuo, Sąjungos pilietis, dėl kurio trečioji valstybė pateikė ekstradicijos prašymą kitai valstybei narei ir ši valstybė narė pranešė apie tą prašymą, viena arba kita iš šių valstybių narių turi kreiptis į prašančiąją trečiąją valstybę su prašymu pateikti baudžiamosios bylos kopiją, kad valstybei narei, kurios pilietybę turi šis asmuo, leistų įvertinti galimybę pačiai vykdyti baudžiamąjį persekiojimą.
- 39 Pirmiausia reikia priminti, kad pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją valstybės narės nacionalinės teisės normomis dėl ekstradicijos, kuriose, kaip šioje byloje, įtvirtinamas skirtingas požiūris, atsižvelgiant į tai, ar prašomas perduoti asmuo yra šios, ar kitos valstybės narės pilietis, nes pagal šias normas kitų valstybių narių piliečiams, teisėtai gyvenantiems prašomosios valstybės teritorijoje, nesuteikiama apsauga nuo ekstradicijos, kuria naudojasi pastarosios valstybės piliečiai, gali paveikti pirmųjų piliečių teisę laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje (šiuo klausimu žr. 2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Petruhhin* C-182/15, EU:C:2016:630, 32 punktą ir 2018 m. balandžio 10 d. Sprendimo *Pisciotti*, C-191/16, EU:C:2018:222, 44 punktą).
- 40 Taigi darytina išvada, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamoje situacijoje nevienodas požiūris, dėl kurio leidžiama Sąjungos piliečio, turinčio ne prašomosios valstybės narės, o kitos valstybės narės pilietybę, ekstradicija, lemia laisvės vykti į valstybių narių teritoriją ir ten gyventi apribojimą, kaip jis

suprantamas pagal SESV 21 straipsnį (šiuo klausimu žr. 2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 33 punktą ir 2018 m. balandžio 10 d. Sprendimo *Pisciotti*, C-191/16, EU:C:2018:222, 45 punktą).

- 41 Toks apribojimas gali būti pateisinamas tik jeigu yra pagrįstas objektyviomis priežastimis ir proporcingas nacionaline teise siekiamam teisėtam tikslui (2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 34 punktą).
- 42 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas pripažino, kad tikslas išvengti nusikaltimą padariusių asmenų nebaudžiamumo rizikos yra teisėtas ir leidžia pateisinti pagrindinę laisvę, kaip antai įtvirtintą SESV 21 straipsnyje, ribojančią priemonę, tik jeigu ji yra būtina interesų, kuriuos ja siekiama užtikrinti, apsaugai ir tik tiek, kiek šių tikslų negalima pasiekti mažiau ribojančiomis priemonėmis (šiuo klausimu žr. 2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 37 ir 38 punktus; 2018 m. balandžio 10 d. Sprendimo *Pisciotti*, C-191/16, EU:C:2018:222, 47 ir 48 punktus ir 2020 m. balandžio 2 d. Sprendimo *Ruska Federacija*, C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, 60 punktą).
- 43 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad reikia teikti pirmenybę keitimuisi informacija su valstybe nare, kurios pilietis yra suinteresuotasis asmuo, ir suteikti šios valstybės narės valdžios institucijoms galimybę išduoti Europos arešto orderį vykdyti baudžiamąjį persekiojimą. Taigi, kai kita valstybė narė, kurioje teisėtai gyvena šis asmuo, gauna trečiosios valstybės ekstradicijos prašymą, ji privalo informuoti valstybę narę, kurios pilietis yra minėtas asmuo, ir prireikus pastarosios prašymu perduoti jai tą asmenį pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 nuostatas, jei ta valstybė narė pagal savo nacionalinę teisę turi jurisdikciją vykdyti prašomo perduoti asmens persekiojimą dėl veikų, padarytų už šios valstybės narės teritorijos ribų (šiuo klausimu žr. 2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 48 ir 50 punktus; 2018 m. balandžio 10 d. Sprendimo *Pisciotti*, C-191/16, EU:C:2018:222, 51 punktą ir 2020 m. balandžio 2 d. Sprendimo *Ruska Federacija*, C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, 70 punktą).
- 44 Be to, siekiant apsaugoti tikslą išvengti prašomo perduoti asmens nebaudžiamumo už ekstradicijos prašyme nurodytas veikas, kuriomis jis kaltinamas, rizikos, reikia, kad Europos arešto orderis valstybės narės, kurios pilietis yra šis asmuo, būtų išduotas dėl tų pačių veikų, kurie nurodyti prašyme dėl minėto asmens ekstradicijos (šiuo klausimu žr. 2018 m. balandžio 10 d. Sprendimo *Pisciotti*, C-191/16, EU:C:2018:222, 54 punktą).
- 45 Vis dėlto valstybei narei, kurios pilietis yra prašomas perduoti asmuo, neišdavus Europos arešto orderio, prašomoji valstybė narė gali vykdyti jo ekstradiciją su sąlyga, kad patikrins, kaip to reikalaujama Teisingumo Teismo jurisprudencijoje, ar ši ekstradicija nepažeis Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 19 straipsnyje įtvirtintų teisių (šiuo klausimu žr. 2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 60 punktą).
- 46 Būtent atsižvelgiant į šiuos samprotavimus reikia, antra, pateikti paaiškinimų dėl keitimosi informacija, nurodyto šio sprendimo 43 punkte, įgyvendinimo, kaip to klausia prašymą priimti sprendimą pateikęs teismas.
- 47 Šiuo klausimu iš 2018 m. balandžio 10 d. Sprendimo *Pisciotti* (C-191/16, EU:C:2018:222) 55 ir 56 punktų iš esmės matyti, kad prašomoji valstybė narė įvykdo šio sprendimo 43 punkte nurodytą pareigą informuoti, kai valstybės narės, kurios pilietybę turi prašomas perduoti asmuo, kompetentingoms institucijoms suteikia galimybę reikalauti šio asmens išduodant Europos arešto orderį.
- 48 Vadovaujantis ESS 4 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje įtvirtintu lojalus bendradarbiavimo principu, pagal kurį Sąjunga ir valstybės narės gerbia viena kitą ir viena kitai padeda vykdydamos iš Sutarčių kylančias užduotis (šiuo klausimu žr. 2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 42 punktą), prašomoji valstybė narė turi informuoti valstybės narės, kurios pilietybę

turi prašomas perduoti asmuo, kompetentingas institucijas ne tik apie tai, kad yra pateiktas ekstradicijos prašymas, bet ir apie visas teisinis ir faktines aplinkybes, apie kurias pranešė prašančioji trečioji valstybė, pateikdama šį ekstradicijos prašymą, o šios institucijos turi tinkamai laikytis konfidencialumo reikalavimo, jei to reikalavo minėta trečioji valstybė, kuriai apie tai buvo tinkamai pranešta. Be to, prašomoji valstybė narė, į kurią kreipiamasi, taip pat turi informuoti šias institucijas apie bet kokią prašomo perduoti asmens padėties pasikeitimą, kuris svarbus išduodant Europos arešto orderį, kaip nurodyta šio sprendimo 43 ir 44 punktuose.

- 49 Vis dėlto nei prašomoji valstybė narė, nei valstybė narė, kurios pilietybę turi prašomas perduoti asmuo, pagal Sąjungos teisę negali reikalauti, kad prašančioji trečioji valstybė perduotų baudžiamosios bylos medžiagą.
- 50 Tokia pareiga šiuo metu ne tik neturi jokio teisinio pagrindo Sąjungos teisėje, ji taip pat nesuderinama su tikslais, kuriais grindžiamas šio sprendimo 43 punkte nurodytas keitimasis informacija, nes pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją šis keitimasis informacija atitinka tikslą apsaugoti Sąjungos piliečius nuo priemonių, dėl kurių jie galėtų netekti SESV 21 straipsnyje įtvirtintų teisių laisvai judėti ir apsigyventi, kartu – kovoti su nebaudžiamumu už nusikalstamas veikas (šiuo klausimu žr. 2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 47 punktą).
- 51 Iš tiesų, jei prašomoji valstybė narė arba valstybė narė, kurios pilietis yra prašomas perduoti asmuo, turėtų prašyti prašančiosios trečiosios valstybės perduoti baudžiamosios bylos medžiagą, ekstradicijos procedūra galėtų tapti gerokai sudėtingesnė ir jos trukmė galėtų būti gerokai ilgesnė, todėl galiausiai kiltų pavojus tikslui išvengti tokio nebaudžiamumo.
- 52 Be to, reikia pažymėti, kad šio sprendimo 43 punkte nurodyta jurisprudencija grindžiama prielaida, kad valstybė narė, kurios pilietybę turi prašomas perduoti asmuo, pati vertina galimybę išduoti Europos arešto orderį, kai prašomoji valstybė narė ją informuoja apie prašymą vykdyti vieno iš jos piliečių ekstradiciją. Taip pat manytina, kad valstybė narė, kurios pilietis yra prašomas perduoti asmuo, įgyvendindama savo suverenitetą baudžiamosiose bylose ir laikydamosi nacionalinės teisės normų, gali nuspręsti prašyti prašančiosios trečiosios valstybės perduoti baudžiamosios bylos medžiagą, kad įvertintų galimo persekiojimo tikslingumą.
- 53 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad jeigu prašomosios valstybės narės valdžios institucijos tinkamai informavo valstybės narės, kurios pilietybę turi prašomas perduoti asmuo, institucijas, kaip nurodyta šio sprendimo 48 punkte, jos gali tęsti ekstradicijos procedūrą ir prireikus įvykdyti ekstradiciją, jei per pagrįstą laikotarpį valstybė narė, kurios pilietis jis yra, neišduoda Europos arešto orderio, atsižvelgdamos į visas bylos aplinkybes.
- 54 Taigi tokiu atveju prašomoji valstybė narė gali vykdyti šią ekstradiciją ir praėjus pagrįstam terminui neprivalo laukti, kol valstybė narė, kurios pilietis yra prašomas perduoti asmuo, priims oficialų sprendimą, kuriuo dėl šio asmens atsisako išduoti Europos arešto orderį. Iš tiesų laikantis priešingo požiūrio būtų viršyta tai, kas būtina įgyvendinant baudžiamosiose bylose pagal Sąjungos teisę galiojančius bendradarbiavimo ir tarpusavio pagalbos mechanizmus, ir kiltų grėsmė nepagrįstai užvilkinsi ekstradicijos procedūrą.
- 55 Siekdama užtikrinti teisinį saugumą prašomoji valstybė narė turi nurodyti prašomo perduoti asmens pilietybės valstybei narei pagrįstą terminą, kuriam pasibaigus, jei pastaroji valstybė narė neišduos Europos arešto orderio, bus vykdoma šio asmens ekstradicija. Toks terminas turi būti nustatytas atsižvelgiant į visas bylos aplinkybes, visų pirma į vykdant ekstradicijos procedūrą galimą šio asmens suėmimą ir bylos sudėtingumą.
- 56 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į antrąjį klausimą reikia atsakyti, kad SESV 18 ir 21 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad tais atvejais, kai valstybei narei, kurios pilietis yra prašomas perduoti asmuo, Sąjungos pilietis, dėl kurio trečioji valstybė pateikė ekstradicijos prašymą kitai valstybei narei ir ši

valstybė narė pranešė apie tą prašymą, nei viena, nei kita iš šių valstybių narių neprivalo kreiptis į prašančiąją trečiąją valstybę su prašymu pateikti baudžiamosios bylos kopiją, kad valstybei narei, kurios pilietybę turi šis asmuo, leistų įvertinti galimybę pačiai vykdyti šio asmens baudžiamąjį persekiojimą. Jeigu prašomoji valstybė narė valstybei narei, kurios pilietis yra tas asmuo, tinkamai pranešė apie ekstradicijos prašymą, visas teises ir faktines aplinkybes, kurias jai ekstradicijos prašyme nurodė prašančioji trečioji valstybė, ir apie bet kokią prašomo perduoti asmens padėties pasikeitimą, kuris svarbus išduodant Europos arešto orderį, atsižvelgusi į visas bylos aplinkybes ji gali vykdyti šio asmens ekstradiciją, nelaukdama, kol šio asmens pilietybės valstybė narė priims oficialų sprendimą atsisakyti išduoti tokį arešto orderį dėl tų pačių veikų, kaip nurodytos ekstradicijos prašyme, jeigu pastaroji valstybė narė per pagrįstą laikotarpį, kurį jai šiuo tikslu skyrė prašomoji valstybė narė, neišduoda tokio orderio.

Dėl trečiojo klausimo

- 57 Trečiuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar SESV 18 ir 21 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad valstybė narė, kuriai trečioji valstybė pateikė ekstradicijos prašymą, siekdama vykdyti Sąjungos piliečio, kitos valstybės narės piliečio, baudžiamąjį persekiojimą, privalo atsisakyti vykdyti ekstradiciją ir pati vykdyti baudžiamąjį persekiojimą, kai tai jai leidžiama pagal jos nacionalinę teisę.
- 58 Reikia priminti, kad ekstradicija – tai procedūra, kuria siekiama kovoti su asmens, esančio kitos valstybės teritorijoje nei ta, kurioje, įtariama, buvo padarytas nusikaltimas, nebaudžiamumu. Nors atsižvelgiant į posakį *aut dedere, aut judicare* („išduoti arba persekioti“) piliečių neišdavimas iš esmės kompensuojamas suteikiant prašomajai valstybei narei galimybę vykdyti savo piliečių baudžiamąjį persekiojimą už sunkius nusikaltimus, padarytus ne jos teritorijoje, pagal bendrąją taisyklę ši valstybė narė neturi jurisdikcijos teisti už tokius nusikaltimus, kai nei nusikaltimą, kuriuo įtariama, padaręs asmuo, nei nuo jo nukentėjęs asmuo nėra šios valstybės piliečiai. Taigi ekstradicija leidžia išvengti nusikaltimus tam tikros valstybės teritorijoje padariusių ir iš jos pabėgusių asmenų nebaudžiamumo (2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 39 punktas).
- 59 Šiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas nusprendė, kad nacionalinės teisės normos, pagal kurias leidžiama patenkinti ekstradicijos prašymą, siekiant vykdyti baudžiamąjį persekiojimą ir priimti nuosprendį trečiojoje valstybėje, kur, kaip teigiama, buvo padarytas nusikaltimas, yra tinkamos siekiamam tikslui įgyvendinti, išskyrus atvejus, kai nėra alternatyvios priemonės, kuri mažiau ribotų naudojimąsi pagal SESV 21 straipsnį suteiktomis teisėmis (šiuo klausimu žr. 2016 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 40 ir 41 punktus).
- 60 Vis dėlto nagrinėjamu atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo klausimas susijęs su aplinkybėmis, kuriomis, priešingai, nei nurodyta šio sprendimo 58 punkte, pagal prašomosios valstybės narės nacionalinę teisę šiai valstybei narei leidžiama vykdyti užsienio piliečio baudžiamąjį persekiojimą dėl už jos ribų padarytų nusikalstamų veikų. Šis teismas nurodo, kad tuo atveju, jei ekstradicija nevykdoma, Baudžiamojo kodekso 7 straipsnio 2 dalyje numatyta subsidiari Vokietijos institucijų, atsakingų už baudžiamąjį persekiojimą dėl užsienyje padarytų nusikalstamų veikų, jurisdikcija, įskaitant atvejus, kai šią veiką padarė užsienietis.
- 61 Vokietijos vyriausybė ginčija tokio Baudžiamojo kodekso 7 straipsnio 2 dalies 2 punkto aiškinimo, kurį pateikė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, pagrįstumą. Šios vyriausybės teigimu, šioje nuostatoje numatyta subsidiari jurisdikcija turėtų būti taikoma tik tuo atveju, jei prašančioji trečioji valstybė negali ar nenori pradėti baudžiamojo persekiojimo. Tačiau šioje pagrindinėje byloje taip nėra, todėl pagal minėtą nuostatą neleidžiama Vokietijoje vykdyti BY baudžiamojo persekiojimo.

- 62 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad, kiek tai susiję su nacionalinės teisės sistemos nuostatų aiškinimu, Teisingumo Teismas iš esmės privalo remtis sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą nurodytu vertinimu. Iš tikrųjų pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją valstybės narės vidaus teisės aiškinimas nepriklauso Teisingumo Teismo kompetencijai (2018 m. rugpjūčio 7 d. Sprendimo *Banco Santander ir Escobedo Cortés*, C-96/16 ir C-94/17, EU:C:2018:643, 57 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 63 Taigi trečiąjį klausimą reikia nagrinėti remiantis prašyme priimti prejudicinį sprendimą pateiktu Baudžiamojo kodekso 7 straipsnio 2 dalies išaiškinimu. Prireikus prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turės patikrinti šio aiškinimo pagrįstumą.
- 64 Reikia konstatuoti, kad SESV 18 ir 21 straipsniai negali būti aiškinami taip, kad prašomoji valstybė narė privalo atsisakyti išduoti Sąjungos pilietį, kitos valstybės narės pilietį, ir pati vykdyti jo baudžiamąjį persekiojimą už trečiojoje valstybėje įvykdytas veikas, kai pagal prašomosios valstybės narės nacionalinę teisę ši valstybė narė turi jurisdikciją vykdyti šio Sąjungos piliečio persekiojimą dėl tam tikrų trečiojoje valstybėje padarytų nusikalstamų veikų.
- 65 Iš tiesų tokiu atveju dėl pareigos atsisakyti vykdyti ekstradiciją ir pačiai vykdyti baudžiamąjį persekiojimą iš prašomosios valstybės narės būtų atimta galimybė nuspręsti dėl to piliečio persekiojimo tikslingumo remiantis nacionaline teise, atsižvelgiant į visas nagrinėjamo atvejo aplinkybes, įskaitant galimybę po tokio baudžiamojo persekiojimo, atsižvelgiant į turimus įrodymus, priimti apkaltinamąjį nuosprendį. Taigi tokia pareiga viršytų ribas, kurios pagal Sąjungos teisę gali būti nustatytos šiai valstybei narei įgyvendinant savo diskreciją dėl baudžiamojo persekiojimo tikslingumo tokioje srityje, kuri pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją priklauso valstybių narių kompetencijai, net jeigu jos turi įgyvendinti šią kompetenciją, laikydamosi Sąjungos teisės (šiuo klausimu žr. 2019 m. vasario 26 d. Sprendimo *Rimšėvičs ir ESB / Latvija*, C-202/18 ir C-238/18, EU:C:2019:139, 57 punktą).
- 66 Darytina išvada, kad kai, kaip pagrindinėje byloje, prašomajai valstybei narei trečioji valstybė pateikė prašymą išduoti Sąjungos pilietį, kitos valstybės narės pilietį, siekdama vykdyti jo baudžiamąjį persekiojimą, pagal Sąjungos teisę kyla klausimas tik dėl to, ar prašomoji valstybė narė gali šio Sąjungos piliečio atžvilgiu imtis veiksmų, dėl kurių kiltų mažiau kliūčių pasinaudoti teise į laisvą judėjimą ir gyvenimą šalyje, ir jį perduoti jo pilietybės valstybei narei, o ne vykdyti jo ekstradiciją į prašančiąją trečiąją valstybę (pagal analogiją žr. žr. 2018 m. balandžio 10 d. Sprendimo *Pisciotti*, C-191/16, EU:C:2018:222, 50 punktą).
- 67 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į trečiąjį klausimą reikia atsakyti, kad SESV 18 ir 21 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad valstybė narė, kuriai trečioji valstybė pateikė ekstradicijos prašymą, siekdama vykdyti Sąjungos piliečio, kitos valstybės narės piliečio, baudžiamąjį persekiojimą, neprivalo atsisakyti vykdyti ekstradiciją ir pati vykdyti baudžiamąjį persekiojimą, kai tai jai leidžiama pagal jos nacionalinę teisę.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 68 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

1. SESV 18 ir 21 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad jie taikomi esant situacijai, kai Sąjungos pilietis, dėl kurio išduotas ekstradicijos prašymas, gyvena ne savo pilietybės valstybės narės, o kitos valstybės narės, kuriai trečioji valstybė pateikė tokį prašymą, teritorijoje, net jei šis pilietis perkėlė savo interesų centrą į šią kitą valstybę narę, kai dar neturėjo Sąjungos piliečio statuso.
2. SESV 18 ir 21 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad tais atvejais, kai valstybei narei, kurios pilietis yra prašomas perduoti asmuo, Sąjungos pilietis, dėl kurio trečioji valstybė pateikė ekstradicijos prašymą kitai valstybei narei ir ši valstybė narė pranešė apie tą prašymą, nei viena, nei kita iš šių valstybių narių neprivalo kreiptis į prašančiąją trečiąją valstybę su prašymu pateikti baudžiamosios bylos kopiją, kad valstybei narei, kurios pilietybę turi šis asmuo, leistų įvertinti galimybę pačiai vykdyti šio asmens baudžiamąjį persekiojimą. Jeigu prašomoji valstybė narė valstybei narei, kurios pilietis yra tas asmuo, tinkamai pranešė apie ekstradicijos prašymą, visas teises ir faktines aplinkybes, kurias jai ekstradicijos prašyme nurodė prašančioji trečioji valstybė, ir apie bet kokią prašomo perduoti asmens padėties pasikeitimą, kuris svarbus išduodant Europos arešto orderį, atsižvelgusi į visas bylos aplinkybes ji gali vykdyti šio asmens ekstradiciją, nelaukdama, kol šio asmens pilietybės valstybė narė priims oficialų sprendimą atsisakyti išduoti tokį arešto orderį dėl tų pačių veikų, kaip nurodytos ekstradicijos prašyme, jeigu pastaroji valstybė narė per pagrįstą laikotarpį, kurį jai šiuo tikslu skyrė prašomoji valstybė narė, neišduoda tokio orderio.
3. SESV 18 ir 21 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad valstybė narė, kuriai trečioji valstybė pateikė ekstradicijos prašymą, siekdama vykdyti Sąjungos piliečio, kitos valstybės narės piliečio, baudžiamąjį persekiojimą, neprivalo atsisakyti vykdyti ekstradiciją ir pati vykdyti baudžiamąjį persekiojimą, kai tai jai leidžiama pagal jos nacionalinę teisę.

Parašai.